

NIEUCZCIWOŚĆ (23) *sb f*

nieuczciwość (19), **nieuściwość** (2), **nieutciwość** (2); nieuczciwość *GliczKsiąż, GórnDworz* (2), *BiałKat* (3), *WujJud* (3), *SkarJedn* (3), *SkarŻyw*, *LatHar*, *SarnStat* (3), *SkarKaz*; nieuściwość *Calep* [zapis: -uczi-]; nieutciwość *GroicPorz* (2); nieuczciwość : nieuściwość *Leop* (1:1).

W pisowni łącznej (19), *w rozłącznej* (4).

e oraz o jasne.

sg *N* nieuczciwość (8). ◇ *G* nieuczciwości (5). ◇ *A* nieuczciwość (5). ◇ *I* nieuczciwością (2). ◇ *L* nieuczciwości (2). ◇ *pl A* nieuczciwości (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Niegodność, brak poważania; nieprzystojność, niegodne, nieprzystojne zachowanie się, postępowanie; dishonestamentum Cn* (20) :

Wyrażenie: »nieuczciwość słów« = *obelgi* (1): *NIEVCZCIWOSC* słów y wczypliwość do tegoż tytułu *Calumnia* ma się przyłożyć *SarnStat* 753.

Szereg: »niegodność a nieuczciwość« (1): ale tenże Pan Chrystus/ iako tych sił y darów swoich godnym rad wżycza; tak ich niegodnym nie daie/ y owżem ie dla niegodności á nieuczciwości karze *WujJud* 258v.

a. *Nieposzanowanie; uwłaczanie, zelżywość, zbeszczeszzenie; irreverentia Calep, Cn; contumelia, flagellum, imminutio, indignitas, mala tractatio Cn* (12) : *GroicPorz* k3v *marg*; żadna wżgardá y fromotá ciała Pánfkiemu być nie może: choć też y zwierżchnie znáki niewidomégo ciała páńfkiego w iáką nieuczciwość przychodzą. *BiałKat* 338v; *Irreverentia Reverentiae contraria* – Nie wczwość. *Calep* 563b.

nieuczciwość kogo, czego (5): Nieuczciwość panny Máryey/ Chryftulá Páná nieuczciwość ieft. *BiałKat* 226 *marg*; *SkarJedn* 345, 346; *SECVRITAS SADOW ET INHONORATIO*. O tym naydzież *Státuty wyszżey*. [...] O nieuczciwości fądu [*De inhonorato Iudicio JanStat* 510]. *SarnStat* 786.

W przeciwstawieniu: »nieuczciwość ... chwála« (1): Bywa/ [...] ciało wśiano skázitelne/ á powftanie w nieskázitelności: Bywa wśiano w nievczciwości/ powftanie w chwale *WujJud* 70v.

Szeregi: »lekkość i nieuczciwość« (1): A kto się wálzy^m pieśniam przypátrzy/ lekkości y nieuczciwości w nich doić y bálámuctwá naydzie. *WujJud* 186.

»śmiałość i nieuczciwość« (1): A coż z fprożności [!] y hárdości rozumu co [o *tajemnicach boskich*] świegotác/ iako wielka śmiałość y nievczciwość rzeczom Bozkim z tego roście? *SkarKaz* 278b.

»nieutciwość albo zhańbienie« (1): fprawy o mnieyfzą fumnę/ niż czterdzieści grofzy/ fprawy o nieutciwości álbo zhańbienia *GroicPorz* i3.

b. *Niemoralność, nieobyczajność, bezwstyd* (6) : Y práwye pan nychce áby z nyeuczciwości yákyey myał lud ná fwyát wychodzić/ co theż pokazał [...] gdy onęgo fyná Dawidowego/ ktorego był Dawid doftał z żoną *Vryafłowá*/ [...] vmyflnye s fwyátá wzyął. *GliczKsiąż* B4; [*Scipijo*] fkoro się dowiedział/ iż [*przywiedziona białągłowa*] była flubną w támteyże ziemi iednemu pánu: nietelko się ftrzymał od wżelákiey nieuczciwości/ ále iá czáło y z wielkimi dáry/ á vpominki/ włáfnemu mężowi wrocił. *GórnDworz* Aa, Aav.

nieuczciwość w czym (1): Ożenienie z którąkolwiek przelzkodą przyrodzoną/ Boską/ ábo Kościelną. Pewna nieuczciwość w małżeńskich spráwách. *LatHar* 116.

Szeregi: »nierząd i nieuczciwość« (1): áby fię nierzędem y nie wczciwością S. Itan kápłánki nie zelżył *SkarJedn* 358.

»nieuczciwość i szkarade postępkí« (1): gdy [...] niewłtydliwie fię zachowála: gromić iey nieuczciwość y szkárade połtępkí brzydząc fię iey niecnotą/ poczał *SkarŻyw* 308.

2. *Hańba, niesława, wstyd; ignominia Vulg, Cn; dedecus JanStat, Cn; turpitude Vulg; labecula, labes, macula, opprobrium, probrum Cn [w tym: czyja (2)] (3)* : zgromádzę ie ná cię ze wśład/ y obnáę nieuciciwość twoię [frotę twoię *WujBib*] przed nimi/ á ogládaia wślyftkę śkárádość twoię. *Leop Ez* 16/37; Mężobóyftwá dobrowolné y wiadómé/ które [...] z nászą wielką nieuczciwością [*cum nostro dedecore JanStat* 608]/ w króleftwie nászym w korzeniły fię od vpornych *SarnStat* 605.

Szereg: »nieuczciwość i lekkość« (1): ktory cudzołożnikiem ieft/ [...] nieuczciwość y lekkość [*turpitudine et ignominiam; zelżywość y frotę WujBib*] łobie zbiera/ á zelżywość iego zgładzona nigdy niebędzie *Leop Prov* 6/33.

Synonimy: **1.** *niegodność, nieobyczajność, nieprzystojność; a. lekkość, nieposzanowanie, sromocenie, uwłaczanie, zelżywość, zhańbienie, zmazanie; b. wstyd, rozpusta, wszeteczeństwo; 2. hańba, niesława, sromota, wstyd.*

Cf **NIEUCZCZENIE, NIEUCZLIWOŚĆ, UCZCIWOŚĆ**